

מצעד הדגלים והמסר הישראלי לעולם הערבי

written by אופיר גנדלמן | 21.05.2023

בשנים האחרונות עושים הפלסטינים כולם, החל מהרשות הפלסטינית וכלה בחמאס, מאמץ ניכר ² בעיקר בתקשורת וברשתות החברתיות ³ לנצל את יום איחוד ירושלים ומצעד הדגלים כנפץ שיצית את השטח. הרשות הפלסטינית מצידה משתמשת ביום זה כדי לחלץ, כמעט בכוח, גינויים מצד מדינות ערב לישראל כדי לחבל ביחסיה עימן, ואילו חמאס משתמשת בו כאמצעי נוח וזמין לניסיונה הקבוע להבעיר את הגדה ומזרח ירושלים.

אולם, מדוע כשלו מאמציהן השנה, לאחר שלפני שנתיים אותו אירוע בדיוק גרר את מבצע "שומר החומות" שבמסגרתו ירה חמאס שבע רקטות על ירושלים ואלפי רקטות על מרכז הארץ ועל דרומה?

ראשית, בניגוד לפרשנויות השונות ולדברי הרהב הפלסטיניים על רקע המצב הפנימי בישראל, ההרתעה הישראלית עודנה חזקה. חמאס ראתה היטב מה קרה לג'יהאד האסלאמי, שאיבד תוך דקות שלושה מבכירי מפקדיו ברצועת עזה במכת פתיחה מבריקה של צה"ל ושב"כ, והבינה היטב כי כשם שהג'יהאד האסלאמי היה חדור מודיעינית מבלי שידע, סביר שכך קרה גם לה. כמו כן, היות שחיסולים ממוקדים הם הנשק היעיל ביותר נגד בכירי חמאס, שחוששים מהם בצורה מיתית ממש, לא הייתה להם כוונה, לפחות כרגע, לנסות את מזלם בסבב לחימה מולנו. הם למדו היטב את הלקח מניסיונו של הג'יהאד האסלאמי. בנוסף, כל סבב לחימה מול רצועת עזה מביא אחריו תקופת שקט כזו או אחרת, וכך קרה גם הפעם.

באשר לערביי ישראל, בניגוד לתקופה שלפני "שומר החומות", המתח הדתי שגאה בהם אז על רקע סיסמת התנועה האסלאמית "אלאקצא בסכנה" שכך מאוד, והמראות האלימים בערים המעורבות שזעזעו אותנו אז זעזעו גם רבים בחברה הערבית.

ומה לגבי הרשות הפלסטינית? היא כשלה בניסיונה להתסיס את השטח, אך הצליחה שוב להביא לכך שירדן, מצרים, בחריין והאמירויות גינו את ישראל על ביקור שרים ומבקרים יהודים בהר הבית, וזאת אף על פי שהסטטוס קוו שם לא השתנה כלל.

הגינויים הירדניים והמצריים הם עניין שבשגרה ונובעים בעיקר מסיבות פנימיות, אך הגינוי מצד בחריין והאמירויות דורש התייחסות מדינית דחופה. ישראל מעבירה לעולם הערבי זה שנים ארוכות מסרים שלפיהם אין ולא יהיה שום שינוי בסטטוס קוו במקומות הקדושים, וכי אין בסיס לטענות הפלסטיניות הכוזבות כאילו יש כוונה ישראלית לחלק את מסגד אלאקצא בין מוסלמים ויהודים, כפי שקרה במערת המכפלה. האמירות והבחריינים מכירים היטב את התעמולה הפלסטינית ואת סרבנות השלום של הרשות הפלסטינית. אם כן, מדוע הם מגנים את ישראל על אירוע שאין לו כלל אחיזה במציאות?

זאת ועוד, זה אינו הגינוי הבחרייני והאמיראטי הראשון לישראל. היו כמה וכמה כאלה בחודשים האחרונים, וזאת אף על פי שהיחסים בין המדינות טובים והיקף הסחר ביניהן הולך וגדל.

בתפקידי כדובר רה"מ לעולם הערבי, תחת שלושה ראשי ממשלה, הדגשתי שוב ושוב, מדי שנה לקראת יום ירושלים, כי ישראל מחויבת באופן מלא לסטטוס קוו במקומות הקדושים, וחשפתי שוב ושוב את השקרים הפלסטיניים בעניין הר הבית ומסגד אלאקצא. על מנת למנוע מצב של מתיחות מתמשכת בינינו לבין האמירויות ובחריין יש לפעול בצורה נמרצת יותר מולן, הן מדינית והן הסברתית, על מנת להבהיר להן כי גינויים בלתי מוצדקים אלה רק מחזקים את סרבנות השלום הפלסטינית ומעניקים לה את ההישג המדיני מספר אחת מבחינתה מאז החתימה על "הסכמי אברהם" [?] תקיעת טריז בין ישראל לבין מדינות המפרץ.

▪ פורסם לראשונה ב"מקור ראשון"

המאבק בטרור צריך לכלול מחיר מהנהגת הרשות

written by תא"ל במיל יוסי קופרווסר | 21.05.2023

רצף הפיגועים ביהודה ושומרון, שהגיע לשיא בפיגוע בעלי, מבטא את מגבלות מדיניות סיכול הטרור שישראל נוקטת ביו"ש. במוקד האסטרטגיה הנוכחית עומד מאמץ מודיעיני ומבצעי מתמשך ומרשים, המתבטא בגיחות קצרות לערים שבשליטת הרשות הפלסטינית, כדי לפגוע בתשתיות הטרור עוד לפני שהמחבלים יוצאים לבצע את פעולות הטרור, ולתפוס את מבצעי הפיגועים במקרה שעלה בידם לבצע את זממם.

בדרך זו חוסלו מאז ראשית 2022 כ-150 מחבלים, נעצרו מאות, וסוכלו עשרות פיגועים. נוסף על כך, ישראל מיישמת בהתמדה ובזהירות את מדיניות הרס בתי המחבלים, האמורה לייצר הרתעה. למרות זאת, הפיגועים אינם פוסקים, וחלקם גורם לנפגעים בנפש. מאז ראשית השנה נרצחו 29 ישראלים בפיגועים מסוג זה.

כדי לבחון את האפשרות לאמץ מדיניות אחרת יש להבין את המניעים של גורמי הטרור, את מגבלות המודיעין וכיצד אפשר להתגבר עליהן, ולהכיר את אפשרויות הפעולה הנוספות שלא נעשה בהן שימוש עד כה.

מעבר למחויבות הבסיסית למאבק אלים בציונות, כחלק מתפיסת המאבק המושרשת בנוער

הפלסטיני דרך מערכות החינוך, התקשורת והתרבות ומסרי ההנהגה על כלל מרכיביה, הנכונות לרצוח יהודים נובעת גם מכך שההנהגה והחברה הפלסטיניות רואות בכך מעשה ראוי להערכה המצדיק תשלום משכורות שמנות למחבלים. ההנהגה הפלסטינית מעוניינת בכך בייחוד בעיתוי הנוכחי, כביטוי לזעם על מדיניות ישראל ועל ההתעלמות הבינלאומית והערבית מהתביעות הפלסטיניות. ניכר גם שהריחוק מהתסכול שחוו הפלסטינים בעקבות כישלונם באינתיפאדה השנייה, הסיר גורם שהרתיע עד לאחרונה פלסטינים צעירים מהשתתפות בפעולות הטרור.

הדגש שישראל שמה על פעילות מבוססת מודיעין הוא ראוי, אבל הוא מתעלם מכך שלעולם לא יהיה בידינו כל המודיעין הנדרש. מכיוון שכך יש צורך בפעילות סיכול והגנה נרחבת שאיננה מבוססת מודיעין, קרי פריסה של נקודות ביקורת ומחסומים ועיבוי הכוחות (למרבה הצער, ההחלטה על עיבוי הכוחות נדחתה עד אחרי הפיגוע בעלי, אף שהייתה צריכה להתקבל לכל המאוחר אחרי הפיגוע בחרמש). שנית, יש צורך ליצור חיכוך עם גורמי הטרור בריכוזיהם, כדי לייצר את המודיעין החסר לסיכולם. זה ההיגיון המבצעי העשוי להצדיק פעולה נרחבת מול מוקדי הטרור, כשמנגד החשש הוא שפעולה כזו עלולה להיות כרוכה בפגיעה בחיילי צה"ל ובביקורת בינלאומית ולא תמנע פיגועים מאזורים שבהם לא תתבצע פעולה נרחבת ומתמשכת. מעבר לכך, מבצעים כאלה עשויים לחזק את ממד ההרתעה מול גורמי הטרור ותומכיהם.

פריסת מחסומים תפגע בחופש התנועה לא רק של המחבלים אלא גם של שאר האוכלוסייה, וזאת בניגוד למדיניות הנוכחית המקפידה על הפרדה מוחלטת בין פעילות נגד מחבלים לפעילות נגד ההנהגה התומכת בהם ומעודדת אותם, ונגד החברה המגבה אותם. אף שההנהגה הפלסטינית איננה מחמיצה הזדמנות לגבות את המחבלים ולתקוף את ישראל בבוטות בפורומים בינלאומיים, תוך שימוש בהשמצות ושקרים חסרי בסיס, ישראל ממשיכה להביע את מחויבותה לשימור הרשות וחיוזקה. ישראל אף נמנעת מצעדים נגדה, מחשש מופרך שאלה יפגעו בתפקודה ובשיתוף הפעולה הביטחוני עימה, או אף יביאו לקריסתה.

ברור שבדרך זו אין סיכוי להביא את הרשות לבחון מחדש את מדיניותה המעודדת טרור. כך גם לגבי התמיכה שהמחבלים זוכים לה מהחברה הפלסטינית. כל עוד זו אינה מזהה שיש מחיר לתמיכה זו ² אין לה תמריץ לשדר לבניה מסר מרסן. מחיר כזה יכול לכלול את הרחבת הבנייה בהתיישבות, כפי שהממשלה כבר החליטה, ואיסור על ערביי ישראל להיכנס לשטחי הרשות לצורכי מסחר. במקביל, למרות הזעם המוצדק על ההתייחסות המקוממת של הממשל האמריקני, ובעיקר של השגריר נידס, לאירועים האחרונים, יש להמשיך במאמצים לגייס את ארה"ב (ואת מדינות "הסכמי אברהם") לתמוך במדיניות נוקשה יותר כלפי הטרור הפלסטיני ולהפעיל מאמצים ישירים מול הפלסטינים.

לא כל הצעדים נדרשים במקביל, ומחלקם ³ למשל, פעילות מתמשכת בעומק השטח ⁴ מוטב אולי להימנע בתחילה מסיבות מבצעיות; אולם ברור שהתרופות שנוסו עד כה למכת הטרור מיו"ש אינן מספיקות, ועל ישראל להפעיל אמצעים נוספים ולא להגביל את חופש הפעולה שלה מחשש שמא יאונה רע לרשות הפלסטינית.

▪ המאמר פורסם לראשונה ב"מקור ראשון" בתאריך 23.06.2023